

Oportunidades

- en möjlighet för Mexico till minskad fattigdom, ökad jämställdhet och ökad demokrati?

ABSTRACT

Göteborgs Universitet

Statsvetenskapliga institutionen

Kurs: Statsvetenskap, Fortsättningskurs, HT 2008

Titel: Oportunidades – en möjlighet för Mexico till minskad fattigdom, ökad jämställdhet och ökad demokrati?

Författare: Anna Bjulemar

Handledare: Marcia Grimes

I Mexico lanserade 1997 ett välfärdsprojekt som kallas Oportunidades, mot minskad fattigdom och ökad jämställdhet. Denna studie fokuserar på delprojektet CCT, som står för Conditional Cash Transfer. Ett socialbidrag med villkor, om att låta barnen fortsätta sin skolgång och genomgå hälsokontroller för fortsatt bidrag. CCT-programmet har designats så att det är kvinnorna i familjen som är förmånstagare, då programmets grundare tror att kvinnor förvaltar pengarna bättre än män, vilket påverkar både familjen och samhället som institutioner.

Uppsatsens syfte är att undersöka i vilken mån detta bidrag påverkar politiskt deltagande i civilsamhället och de kvinnliga förmånstagarnas möjlighet till politiskt deltagande. Detta sker genom statistisk multivariat analys av antalet hushåll som deltar i CCT-programmet jämfört med antalet organisationer i civilsamhället, samt antalet organisationer med jämställdhetsfokus, och antalet organisationer med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare i civilsamhället.

Slutsatsen är att tid verkar vara den avgörande faktorn för analysens resultat. Detta då CCT-programmet är riktat till de fattigaste av de fattiga hushållen i landet som behöver en tid för att etablera en resurssäkerhet innan de har möjlighet att engagera sig politiskt. Ju längre tid de deltagit desto svagare samband mellan politiskt deltagande, framför allt i de organisationer som har jämställdhetsfokus.

Sökord: Politiskt deltagande, Fattigdomsbekämpning, Välfärdsprogram, Jämställdhet, Demokratisering

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	sidanvisningar
Innehållsförteckning	i
Tabell förteckning	ii
1. PROBLEMFÖRMULERING	1
2. TIDIGARE FORSKNING	1
2.1 Oportunitades och utvecklingen av CCT-bidraget	1
2.2 Tidigare forskning om CCT programmet	3
2.3 CCT-programmet och politiskt deltagande	5
3. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	5
3.1 Syfte och Avgränsning	5
3.2 Frågeställning	6
4. TEORI	7
4.1 Introduktion	7
4.2 Politiskt deltagande och dess betydelse	8
4.3 Politiskt deltagande och skillnader mellan kvinnor och män	10
5. MATERIAL OCH METOD	15
5.1 Material	15
5.2 Metod	16
6. RESULTATREDOVISNING	17
6.1 Introduktion	17
6.2 Sambandet mellan CCT-programmet och civilsamhället	18
6.3 Sambandet mellan CCT-programmet och antalet organisationer i civilsamhället med jämställdhetsfokus	19
6.4 Sambandet mellan CCT-programmet och antalet organisationer i civilsamhället med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare	20
7. ANALYS	22
8. SLUTSATSER	23
8.1 Avslutande diskussion	23
8.2 Vidare forskning	26
9. KÄLLFÖRTECKNING	27
9.1 Tryckta källor	27
9.2 Publicerade källor	27

TABELLFÖRTECKNING

Tabell 1. Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2005) påverkan på organisationer i civilsamhället/invånare s. 18

Tabell 2. Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2000) påverkan på organisationer i civilsamhället/invånare s. 18

Tabell 3. Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2005) påverkan på organisationer med jämställdhetsfokus i civilsamhället s. 19

Tabell 4. Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2000) påverkan på organisationer med jämställdhetsfokus i civilsamhället s. 20

Tabell 5. Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2005) påverkan på organisationer med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare i civilsamhället s. 21

Tabell 6 . Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2000) påverkan på organisationer med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare i civilsamhället s. 21

1. PROBLEMFORMULERING

I Mexiko lanserade 1997 ett statligt välfärdsprojekt för att bekämpa ojämlikheter inom områden som fattigdomen och jämställdhet (Valencia Lomelí 2008. 34: 477). Projektet kallas Oportunidades och består av flera delprojekt. Denna studie kommer att fokusera på den delen som benämns CCT, Conditional Cash Transfer, vilket är en form av villkorat socialbidrag. Detta socialbidrag är ett nationellt styrt projekt riktat direkt till de familjer som lever under en viss inkomstnivå och delas ut under förutsättningen att barnen får genomgå hälsoundersökningar och får fortsatt skolgång.

Ambitionen är att undersöka om detta program som i till stor del ges till kvinnan i familjen har någon effekt på det politiska deltagandet i det mexikanska civilsamhället. Detta kommer att göras genom att jämföra antalet organisationer i civilsamhället, samt hur många av dessa som har jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare. Med utgångspunkt från diskursen om politiskt deltagande är det intressant att se om Oportunidades stärker civilsamhället samt påverkar det kvinnliga deltagandet i politiken. Detta då politiskt deltagande är ett klassiskt statsvetenskapligt forskningsområde som har en lång tradition av forskning som visar hur aktiva medborgare ökar graden av demokrati genom att delta i civilsamhället (Valencia Lomelí 2008. 34: 492f). En annan aspekt som gör att sambandet är intressant att undersöka detta är att andra länder i Latin Amerika har infört liknande program.

2. TIDIGARE FORSKNING

Här följer en kort beskrivning av Oportunidadesprogrammet och dess utveckling samt en beskrivning av den tidigare forskningen om CCT-bidraget. Utöver detta ges en kort beskrivning om programmets eventuella koppling till politiskt deltagande i Mexico och de andra länderna i Latin Amerika som använder programmet.

2.1 Oportunidades och utveckling av CCT-bidraget

Detta stycke baseras till stor del på en översiktsartikel av Valencia Lomelí som sammanfattat resultaten av forskningsfältet om Oportunidades och CCT-programmens effekter. De första programmen startade i Mexico och Brasilien och har därefter spridit sig till minst 16 länder i Latin Amerika. Programmet innebär att pengar överförs från staten till särskilt behövande familjer för att hjälpa till att stödja dem med skola, hälsovård och mat under förutsättning att de anpassar sig till vissa villkor. Ländernas utgifter på programmet sträcker sig från 0,1- 0,8 % av BNP och Mexicos utgifter ligger på ungefär 0,4 % av sitt BNP för CCT-programmet. I

Mexico var det 5 miljoner familjer som fick någon del av CCT-bidraget år 2005. Programmet har expanderat markant under de tio år det har funnits och man räknade vid ett tillfälle med att 70 miljoner individer i Latin Amerika har fått CCT-bidraget, vilket innebär att ungefär 12 % av befolkningen i Latin Amerika har fått det vid ett eller flera tillfällen. I en region där den offentliga sektorn är minimal kan CCT-programmet anses representera antingen ett nytt vågat tillvägagångssätt för att bekämpa fattigdomen eller en väldigt avskalad socialförsäkring (Valencia Lomelí 2008. 34: 476f).

CCT-programmet representerar en fortsättning på ett flertal ekonomiska reformer som Latin Amerika genomgick under 80- och 90-talet vilka hade för avsikt att utveckla instrument inom den offentliga sektorn som skulle vara förenliga med logiken på marknaden. Utgångspunkten för CCT-programmet var att man kunde se ett samband mellan bristen på humankapital hos de fattiga som gjorde att fattigdomen överfördes till nästa generation. Detta samband har sina orsaker i bristande investeringar i humankapital inom områden som utbildning, hälsovård och mattillgång. Programmet kombinerar alltså dessa tre komponenterna som kapitalet består av genom att förena den traditionella hjälpen av bidrag med offentliga investeringar. På kort sikt innebär det ökad inkomst i de fattiga hushållen genom mat och pengabidrag. På lång sikt skapas incitament för investeringar i humankapital då programmet erbjuder ekonomisk ersättning om barnen fortsätter sin skolgång (Valencia Lomelí 2008. 34: 479).

Teoretiker anser att hushållet och familjen är den huvudsakliga källan till fattigdomens spridande från en generation till en annan, men att med strategiska metoder kan man bryta cirkeln av deprivation, vilket betyder berövande av önsknings, mål och behov. Detta försöker programmet göra genom att fokusera på mödrarna i familjen då de är ansvariga för barnens näring, hälsa och utbildning (Valencia Lomelí 2008. 34: 479). Det finns tidigare forskning som visar att fördelningen av bidraget i familjen påverkas av vem i familjen som får bidraget och är bidragstagare. Resultaten visar att kvinnor som är bidragstagare fördelar resurserna annorlunda än män, och att bidraget i större grad går till hela familjen om det är kvinnan i familjens som får det (Mac Pherson 2008. 38: 39f).

CCT-programmet inbegriper mer specifikt näring och hälsokontroller under graviditeten och barnets första levnadsår. Dessutom är programmets fokus på utbildning och övergången mellan de olika skolnivåerna då man kan få ökat bidrag om barnen fortsätter i skolan, vilket är ett sätt för att uppmuntra till vidareutbildning. För att uppmuntra till bättre hälsa får mödrarna

en summa pengar om de deltar i kurser om hälsa och näring för att sedan kunna köpa mer näringsrik mat och göra regelbundna hälsokontroller. Detta gör att CCT-programmet ingriper vid ett par tidpunkter i livet som är omsorgsfullt utvalda då dess mål är att förändra beteendet i de fattiga hushållen till mer förmånliga val och beslut om t.ex. utbildning. Bidraget kompenserar därför både indirekt för den eventuella kostnaden som finns för att låta barnen gå i skolan istället för att jobba, och direkt genom att betala för skolavgiften. De försöker förändra de fattigas förutsättningar då högre utbildning ger högre inkomst på arbetsmarknaden. Grunden för detta ligger i barnens bättre hälsa och näring som gör att de blir duktigare i skolan och uppnår bättre resultat, vilket är en förutsättning för framtida anställning (Valencia Lomelí 2008. 34: 479f).

Administrationen sköter den nationella regeringen som använder en kombination av tillvägagångssätt för att identifiera de behövande hushållen samt ett behovstest för att kategorisera levnadsstandarden. De försöker etablera en direkt relation med de individer som får det ekonomiska bidraget istället för att förlita sig på byråkratiska mellanhänder. Bidraget betalas i de flesta fallen ut direkt till kvinnan i hushållet för att undvika kontakten med mellanhänder som kan ha andra krav på kvinnorna utöver de som programmet kräver (Valencia Lomelí 2008. 34: 479f).

2.2 Tidigare forskning om CCT-programmet

Oportunitades effekter har utvärderats, debatterats och diskuterats på både politisk och akademisk nivå, och trots viss enighet är resultaten inte helt tydliga. Den slutsats som forskarna är eniga om är att CCT-programmet lyckats minska omfattningen av fattigdomen i landet, men ännu inte lyckats påverka fattigdomens utbredning. Dessutom har flera studier har visat att programmet gjort att den ekonomiska sårbarheten minskat för hushållen i Mexico men att minskningen inte är tillräcklig för att avlägsna fattigdomen och eliminera deprivationen. Trots positiva och negativa forskningsresultat är programmet förhållandevis nytt och kan därför inte utvärderas på ett helt trovärdigt sätt eftersom man ännu inte sett dess effekter fullständigt. CCT-programmet har expanderat ordentligt de senaste fem åren och barnen från hushållen som fick bidrag redan på 1990-talet har precis börjat lämna skolan och är på väg in på arbetsmarknaden i Mexico (Valencia Lomelí 2008. 34: 478, 485).

Forskare anser att CCT-programmet är förhållandevis effektivt när det gäller att nå ut till de fattiga i relation till de administrativa kostnader som programmet har. Samtidigt finns det

tveksamheter i hur programmets investeringar i humankapital ska ackumuleras i ökad produktivitet på arbetsmarknaden i framtiden. Om inte detta sker kommer CCT-programmet att få begränsade effekter på framtida fattigdomsbekämpning i Mexico. Detta gör att man på lång sikt inte kan skilja på fattiga hushålls kapaciteter och arbetsmarknadspolitik, vilket skapar oklara resultat för framtiden. Angående CCT-programmets sociala effekter utanför hemmet är resultaten motsägande då de delvis visar att bidragstagarna få ökad tillgång till nätverk som ett resultat av deltagandet i programmet och ger kvinnorna ökad empowerment. De åskådliggör också att det uppstått konflikter, som ett resultat av att CCT-programmet är riktat till de fattigaste av de fattiga, mellan de exkluderade och inkluderade, eller pga. problem med ansvar och certifiering inuti programmet. Trots konflikter mellan inkluderade och exkluderade visar CCT-programmet inte några tecken på att bidra till social stigmatisering vilket man annars kunnat anta. Detta kan bero på att programmet är universellt och fokuserar på en grupp (Valencia Lomelí 2008. 34: 486ff; Adato 2000: 10).

CCT-programmet har gett kvinnan en centralplats i designen då det baseras på att hon är en bättre familjeadministratör än mannen. Programmets tidiga utvärderingar har bekräftat att kvinnan var en viktig del i programmets framgång eftersom bidraget gav kvinnan ett instrument som försvarar barnens välfärd då hon traditionellt inte är jämställd i hemmet. Men det finns också resultat som är motsägande, då de uttrycker att kvinnans position stärks i hushåll som deltar i programmet. Då hennes inflytande som mor ökar, stiger också hennes självförtroende samt minskar klyftan mellan kvinnor och mäns utbildning. Det finns andra studier som har visat att kvinnan blir överbelastad med nya ansvarsområden då hon deltar i programmet, vilket delvis kan bero på att bidraget förstärker kvinnans traditionella roll och uppdelningen i hemmet. Kvinnan är dock central för att öka humankapitalet eftersom hon kan påverka familjemedlemmars skolgång (Valencia Lomelí 2008. 34: 489).

CCT-programmet visar trots dessa tänkbara problem som nämndes ovan i studierna generellt att kvinnorna i de hushåll som deltar får ökat självförtroende och bättre kunskaper om hälsa och näring. Programmet verkar alltså ha ökat kvinnans relativa makt eftersom det är hon som får kontroll över bidragsinkomsten, vilket erbjuder en omförhandling av genusrelationerna i familjen. Det finns också studier som visar att deltagande i CCT-programmet ökar våldet i hemmet, men även här finns det motsägande undersökningar som istället säger att jämfört med kontrollgruppen upplever familjer som deltar i programmet mindre våld i hemmet. Det finns därmed fakta som säger att kvinnorna blir utsatta för våld oavsett om de ingår i programmet

eller inte (Valencia Lomelí 2008. 34: 490). Trots skiftande utvärderingsresultat, hade CCT-programmet inte varit vad det är idag om det inte vore för de tidiga CCT-forskarnas positiva rapporter. Man kan inte bortse från att barnen idag äter mer och är mindre sjuka. Det finns också resultat om minskad fattigdom, som trots att de är små visar att CCT-programmen idag är den bästa strategin för att övervinna den, vilket är ett problem som alla nationer i Latin Amerika fortfarande brottas med. För att skapa jämlikhet krävs ett mer komplett perspektiv för att med reformer i de grundläggande institutionerna kunna agera till de fattigas fördel med ökad socialsäkerhet (Valencia Lomelí 2008. 34: 491).

2.3 CCT-programmet och politiskt deltagande

Programmet har inte som syfte att förbättra de demokratiska rättigheterna, men om deltagarna ökar sitt civila och politiska deltagande kan programmet även bidra med skapandet av ett integrerat medborgarskap. Länderna i Latin Amerika har idag inga argument för att inte sträva efter erkända och förtroendeingivande sociala rättigheter på sätt som är socialt, politiskt och finansiellt hållbara. CCT-programmet skulle därför kunna vara ett instrument för detta eftersom det strävar efter att öka jämlikheten av villkor för att kunna utöva medborgerliga och sociala rättigheter i en kontext med omfattande problem med avseendes på sociala rättigheter. Tanken om att medborgarna har gemensamt ansvar stärker medborgarens rättigheter och skyldigheter mot samhällets auktoriteter. CCT-programmens medborgerliga deltagande är oftast begränsat till det gemensamma ansvar som förmånstagarna har, men ibland kan det också vara ett påtvingat förmyndarskap över individerna av auktoriteterna vilket skapar osäkra relationer mellan programmets offentliga administratörer och förmånstagarna (Valencia Lomelí 2008. 34: 492f).

3 FRÅGESTÄLLNING OCH SYFTE

3.1 Syfte och avgränsning

Studien har som syfte att utreda om Oportunidades påverkar det politiska deltagandet i civilsamhället i Mexico. Forskningsfrågan kommer att undersökas genom en statistisk jämförelse mellan Mexicos delstater som har applicerat CCT-modellen och antalen befintliga organisationer i civilsamhället samt hur många av dessa som har jämställdhetsfokus och hur många av de med jämställdhetsfokus som har kvinnliga ledare för att undersöka om man kan se några tendenser till ökat kvinnligt politiskt deltagande.

Ambitionen med uppsatsen är att undersöka om det mexikanska projektet Oportunidades och civilsamhället kan tydliggöra om civilsamhället i Mexico påverkas av CCT-programmet, och om det påverkar organisationer i civilsamhället som fokuserar på jämställdhet samt om kvinnor som grupp påverkas till ökat politiskt deltagande i det mexikanska civilsamhället. Fokus ligger på CCT, ett socialbidrag och dess effekter på civilsamhället. Min förväntning är att det finns ett samband mellan hur mycket CCT-bidrag det delas ut i varje delstat och hur energiskt civilsamhället är i de olika delstaterna. Analysen kommer att genomföras vid flera tidpunkter eftersom det är troligt att CCT-programmets effekter inte kommer på en gång utan uppstår först när familjerna har etablerat en säker och trygg relation till programmet och inte längre lever i så stor fattigdom som de gjort innan.

Fokus i undersökningen är på de kvinnor som får ökade resurser genom bidraget och utbildning är en av de faktorer som starkt påverkar politiskt deltagande. Programmet fokuserar dock på barnens skolgång vilket gör att de sociala effekter jag söker inte behöver synas eller vara så stora som man hade kunnat hoppas. En annan effekt som deltagande i CCT-programmet kan ha är att öka kvinnornas intresse för politik då programmet låter kvinnorna komma i kontakt med nätverk som består av andra kvinnor i samma situation som de själva, vilket kan öka incitamenten för att börja engagera sig (Valencia Lomelí 2008. 34: 488). Förväntningen är att detta bidrag ger samma effekter som ökad utbildning ger då deltagarna får ökade resurser i form av pengar vilket borde ge mer fri tid som de kan engagera sig på. Det finns andra konsekvenser från programmet som kan påverka kvinnorna i programmet negativt och det är t.ex. ökade sysslor i hemmet som barnen tidigare gjorde då de inte gick i skolan, då de var en arbetsresurs för familjen och påverkade familjens inkomst på andra sätt än bidraget. Antagandet är att det bör finnas ett positivt linjärt samband där: Ju större tillämpning av CCT-bidraget desto fler organisationer i civilsamhället, med jämställdhetsfokus och med kvinnliga ledare.

Studies tredje fokus är CCT-programmets påverkan på organisationer i civilsamhället med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare. Detta undersöks för att se om CCT-programmets design påverkar kvinnorna som förmånstagare i programmet. Frågan är alltså om kvinnor får ökad möjlighet att delta politiskt genom sitt deltagande i CCT-programmet.

Om studiens hypotes inte bekräftas i form av ett positivt samband mellan Oportunidades och ett levande civilsamhälle är det fortfarande intressant att se på vilket sätt kvinnor påverkas och

om de genom CCT ökar sitt politiska deltagande. Då Oportunidades har exporterats till andra ställen i världen skulle en vidare studie vara intressant för att undersöka om andra länder har haft liknande utfall eller inte och vidare vad det är som skiljer sig mellan dessa länder. En annan vinkel är att undersöka hur ett statligt projekt med fokus på fattigdomsbekämpning och jämställdhet fungerar och vad det ger för resultat i samhället eller landet. Detta med tanke på att projektet till stor del fokuserar på kvinnor och att ge dem bidrag för att öka deras politiska deltagande. Skulle hypotesen motbevisas har studien ändå bidragit med en kartläggning av dess utbredning i Mexico år 2008.

Uppsatsens avgränsning är att den inte tar upp valdeltagande vilket annars är ett klassiskt statsvetenskapligt mått på politiskt deltagande. Detta gör uppsatsen inte undersöker CCT-programmets effekt på valdeltagandet vilket annars hade varit intressant att jämföra med datan över CCT-programmets effekter på civilsamhället. Denna avgränsning görs på grund av brist på material, trots försök har institutionen inte lyckats.

3.2 Frågeställning:

- Hur påverkar det mexikanska projektet Oportunidades civilsamhället i Mexico?

Anledningen till att jag väljer att undersöka denna fråga är att tidigare forskning inte fokuserat på CCT-programmets effekter på politiskt deltagande. Detta kan bero på att det inte är Oportunidades huvudfokus, men det är ändå ett intressant forskningsområde. Programmets design med kvinnliga förmånstagare gör att jag även kommer att studera om Oportunidades har några effekter på jämställdhet och ökar kvinnors politiska deltagande genom att studera organisationer med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare i två steg. Om ett välfärdsprogram för minskad fattigdom även kan stärka graden av demokrati i Mexico och de Latin Amerikanska länderna som använder CCT-programmet är programmet inte bara en investering i ökad välfärd och ökat humankapital utan också en investering i demokratiseringsprocessen. Detta görs vid två tillfällen vilket gör att man kan jämföra effekterna i tid.

4. TEORI

4.1 Introduktion

För att på teoretisk nivå kunna se hur ett socialbidrag med villkor, CCT-bidraget, en del av Oportunidades har påverkat civilsamhället, kommer studien att förankra sig i viljan att engagera sig politiskt. Teoriavsnittet är baserat på en bok av forskare från England och USA. Det gör att teorierna är generella och med många exempel från USA vilket är anledningen till att inga specifika exempel har tagits från boken. Boken diskuterar politiskt deltagande och engagemang från flera infallsvinklar men med alla exempel i stort sett från England och USA vilket gör att det funnits ett behov att komplettera med annan litteratur för att komma ifrån bokens fokus på ”västvärlden”.

4.2 Politiskt deltagande och dess betydelse

Det finns flera anledningar till varför det är viktigt med politisk aktivitet i ett samhälle, men de tre fördelar som deltagare får är: skapandet av en gemenskap och demokratiska värden, utvecklandet av individuella egenskaper, och lika skydd av allas olika intressen. Politisk aktivitet är grunden för det politiska deltagandet och ger effekt både i samhällets gemenskap och på demokratin. Frivilligt engagemang i en politisk eller opolitisk organisation främjar demokratiska åsikter och att kunskap utvecklas. Genom socialt förtroende, normer om ömsesidighet och samarbete, skapas gemensamma värden och mål för allmänhetens bästa. Ett vitalt civilsamhälle gör det enklare för samhällen och demokratier att gemensamt förbättra för allmänheten genom möjligheten att skapa kollektiva värden, alltså något som alla i hela samhället värdesätter och gynnas av. Det skyddar dessutom sina medborgare från en auktoritär statsmakt och bevarar i högre grad den individuella friheten. Politiskt deltagande gynnar alltså dels samhället och dels de individer som är engagerade i det. Detta eftersom de som är verksamma lär sig genom sin aktivitet och därmed utvecklas som individer. De får kunskap om hur samhället fungerar som de kan använda resten av sitt liv och kan därför bättre förstå andras behov och intressen samt se samhället som en helhet. Detta gör att man tillsammans kan lösa kollektiva problem genom ett kollektivt engagemang (Burns et al. 2001: 6, 22ff).

I den politiska världen har politisk aktivitet flera betydelser och inriktningar. Individers politiska engagemang beror i hög grad på hur de känner och tänker om politik. Detta är något som grundar sig på vad de vet om politik, vad de tycker är viktigt, vad de har för syn på sitt eget bidrag och dess betydelse, vad de har för politiska kunskap, vad de gillar och blir

politiskt tillfredställda av t.ex. möjligheten att förmedla politiska åsikter till beslutsfattarna och påverka kollektiva beslut (Burns et al. 2001: 99). Deltagande beror i hög grad på den psykologiska grundinställning till politik, vilket brukar vara det politiska intresset, politisk information och politisk effektivitet hos individ och i samhället. Det är även viktigt att belysa att grupporienteringar har stor betydelse för politiskt deltagande t.ex. frågan om att kollektivt öka medvetandet om kvinnors situation. Det är dock svårt att säga om det är en politisk aktivitet som skapar ett psykologiskt engagemang eller om det är tvärtom och det kausala sambandet går åt andra hållet (Burns et al. 2001: 265f). När det kommer till motivation för politiskt deltagande kan tillfredställelsen eller belöningen vara av olika slag. Den kan vara *materialistisk* då dess nätverk kan bidra med jobb, karriärmöjligheter eller lösningar på andra problem. Den kan vara av det *sociala* slaget då deltagande innebär möten med andra engagerade som dessutom är intresserade av politik, vilket också kan skapa materiella förbättringar genom gemensamma ansträngningar för kollektivet. Det finns också en *medborgerlig* aspekt då deltagande innebär att man tar ansvar för kommunens eller gemenskapens bästa, såsom en plikt eller önskan att bidra och hjälpa till. Den sista anledningen som nämns som politisk motivation är försäkran om genomförandet av de kollektivs beslut (Burns et al. 2001: 115ff).

Grunden till politiskt deltagande brukar förklaras genom faktorer som resurser, rekrytering och politisk orientering. Individer engagerar sig om de har resurser; såsom *tid* till aktiviteterna, *pengar* till bidrag för kampanjerna och andra politiska ärenden, och allmän *kunskap* om organisation eller kommunikation. Detta gör att alla individuella kunskaper som gör det lättare att engagera sig på ett effektivt sätt värdesätts eftersom de samtidigt kan stärka den gemensamma organisationen. Individer som har resurser att engagera sig gör detta i större grad vid förfrågan, vilket gör rekrytering till en viktig del av den politiska aktiviteten eftersom den ofta startar av att någon såsom en vän, arbetskollega, nära organisation eller främling tar kontakt. Individens sociala kontaktnät är alltså en viktig aspekt när det gäller viljan att delta politiskt. Den politisk grundinställning är viktig då det är en förutsättning för politiskt deltagande eftersom engagemang ofta beror på intresse, kunskap, driftighet, och möjlighet att skapa kontakter via och om gemensamma angelägenheter eller regeringens politiska beslut, t.ex. angelägenheter som berör ett helt kollektiv (Burns et al. 2001: 33, 175).

4.3 Politiskt deltagande och skillnader mellan kvinnor och män

Det är ett faktum att genus är den viktigaste principen med hänsyn till socialorganisering. I samhällen på hela jorden, avgör genusskillnader hur kvinnor och män uppträder och blir behandlade i olika miljöer (Burns et al. 2001: 6f). Medborgares deltagande baserat på olika genus är ett resultat av flera faktorer i samhället. Dessa skillnader har sitt ursprung i ett långt mönster av skilda genuserfarenheter i vardagens grundläggande sociala institutioner såsom familjen, skolan, arbetsplatsen, föreningar och kyrkan (Burns et al. 2001: 3). Trots detta indikerar samhällen en trend av processer för minskade ojämlikheter mellan kvinnor och män. På flera sätt utmanas idag roller och status förknippade med vissa institutioner och domäner av kvinnor i högre grad än av män. Detta reflekterar delvis det faktum att män traditionellt har förfogat över en större del av det som värderats högt i samhället t.ex. pengar, makt, status och utbildning dock inte långt liv. En utjämning skulle alltså innebära att kvinnor söker det som män alltid har åtnjutit. Men det kan också vara så att det som förknippas med män tenderar ge högre status, vilket förklarar att män inte försöker efterlikna kvinnans roller eller begär inträde i hennes traditionella sfärer (Burns et al. 2001: 2001; 18f).

Den politiska sfären är inte helt jämställd. Det finns vissa som är aktiva och uttalar sig högt och tydligt medan andra väljer att vara passiva och därmed tysta och överksamma (Burns et al. 2001: 2001: 43). Trots historiska förändringar i samhället, är män fortfarande mer aktiva inom politiken än kvinnor. Kvinnor är välrepresenterade vad gäller röstning men beträffande annan politisk aktivitet är det männen som i högre grad deltar (Burns et al. 2001: 2001:1, 357). Nedan görs en fördjupning i socioekonomiska resurser såsom utbildning, inkomst och sysselsättning, då alla dessa attribut är kända för att påverka politiskt aktivitet (Burns et al. 2001: 2001: 359). Sedan följer en fördjupning i psykologiskt engagemang samt de konsekvenser detta har på politiskt deltagande. En tredje aspekt är att familjen som institution också är något som påverkar kvinnor och mäns möjlighet att engagera sig politiskt. Innan fördjupningen i genusskillnader ska nämnas att undersökningarna kommer visa på skillnader mellan män och kvinnor men att det även inom grupperna förekommer stora skillnader beträffande klass, etnicitet, religion och politisk ideologi. Inledningsvis presenteras betydelsen av utbildning hos kvinnor och män.

Ojämlikheten inom politiskt deltagande har flera orsaker. Den *första* som nämns är att sambandet mellan socioekonomiska resurser och politisk aktivitet visar att utbildning har både direkta och indirekta effekter på politiskt engagemang. Detta då utbildning förstärker alla de

faktorer som påverkar politiskt deltagande. De formella utbildningarna präglas av liknande kunskaper som värdesätts inom politiska organisationer såsom kunskaper inom språk, organisation och byråkrati. Det blir alltså lättare för välutbildade att delta politiskt eftersom de tenderar ha den kunskap som krävs. Detta gör att de troligare är engagerade i organisationer där de kan utöva ledarskap och utveckla allmän kunskap om kommunen, vilket senare gör dem ytterligare intressanta för fortsatt politisk aktivitet och ökad politisk stimulans (Burns et al. 2001: 2001: 141f, 359f). Utbildning och politiskt engagemang har ett starkt samband vilket blir ännu tydligare med tanke på att män generellt har högre utbildning än kvinnor (Burns et al. 2001: 2001: 92). Männen fördel är alltså deras utbildning samt den formella utbildningen på arbetsplatserna. Arbetsplatsen är en av de viktigaste resurskällorna till politiskt deltagande då den dels fostrar aktivitet och dels är en av rekryteringsplatserna. Då kvinnor fortfarande i mindre grad är verksamma på arbetsmarknaden och i mindre grad arbetar heltid samt sällan besitter samma positioner som män bidrar genuskillnader på arbetsplatserna till olikheter i politiskt deltagande. Kvinnor får alltså inte tillgång till de faktorer som bidrar till politisk aktivitet genom en av de viktigaste rekryteringsplatserna (Burns et al. 2001: 2001:8f).

Detta gör att skillnaden mellan män och kvinnors politiska deltagande kan förklaras med att det politiska deltagandet ökar med ökad utbildning. I detta fall är skillnaderna större inom varje genus än vad det är mellan dem. Dessa resultat nämns inte för att förkasta olikheterna mellan kvinnor och män utan för att visa att det finns andra viktiga socioekonomiska faktorer såsom t.ex. ekonomisk inkomst som påverkar politiskt engagemang (Burns et al. 2001: 2001: 91-95). Sammanfattningsvis, kan högre utbildning och att fler män arbetar förklara hälften av de skillnader som finns mellan kvinnor och män. Deras socioekonomiska resurser ger fördelar som högre inkomstnivå, högre utbildningsnivå samt de institutionella fördelarna från arbetsplatsen. (Burns et al. 2001: 2001: 259). Trots detta är anledningen till olika deltagande mellan kvinnor och män en konsekvens av kvinnors underskott på utbildning (Burns et al. 2001: 2001: 146).

Den *andra* faktorn som utvecklas är det psykologiska engagemanget för politik och det är inte för att det finns ett starkt förklarande samband utan för att det har stor betydelse för de skillnader som finns mellan kvinnor och män (Burns et al. 2001: 2001: 265-269). Det är alltså oklart varför män har ett starkare psykologiskt engagemang angående politik, dvs. politiskt intresse, kunskap och kapacitet, vilket är ytterligare en faktor som bidrar till skillnader i politisk aktivitet. Det intressanta är dock att det finns omständigheter som visar att då kvinnor

befinner sig i en miljö där kvinnor söker eller sitter på offentligt synliga positioner, blir kvinnor mer politiskt intresserade och kunniga. Vilket gör att skillnader i det psykologiska engagemanget för politik minskar (Burns et al. 2001: 2001:8f).

Oavsett om kvinnor är genusmedvetna eller inte, påverkar det inte deras psykologiska engagemang. Inte heller institutionella faktorer såsom utbildning och jobb, påverkar deras inställning till politik. Om man bortser från abortfrågor kan man finna att kvinnor är mer engagerade i jämställdhet mellan män och kvinnor t.ex. frågor om sexuella trakasserier, lika lön och våld i hemmet, samt traditionellt kvinnliga frågor såsom omsorgsfrågor som berör barn, utbildning och våra grundläggande behov. Genusmedvetna kvinnor är inte mer politiskt aktiva än andra, förutom i just dessa sakfrågor (Burns et al. 2001: 2001: 266-271, 371, 378). Deltagarglappet mellan kvinnor och män beror alltså till stor del på skillnader i kvinnor och mäns liv. Några av dessa är olika tillgång till högre utbildning, traditionella könsroller som gör att kvinnor stannar hemma och män blir familjeförsörjare, diskriminering mot arbetande kvinnor, kvinnors involvering i religiösa sammanhang och mäns politiska involvering. Kvinnor är mer intresserad av offentliga tjänster som hjälper alla i kollektivet till skillnad från män, trots att de behöver männens hjälp för att genomföra denna politik (Burns et al. 2001: 2001: 272f). Det faktum att kvinnors psykologiska engagemang ökar på alla sätt, dvs. ökat intresse, kunskap och driftighet, då det finns kvinnliga politiker på synliga offentliga positioner gör att framträdande kvinnliga politiker har stor betydelse. Detta kan bero på många saker, dels att de har en symbolisk betydelse och dels gör det att kvinnors egenintresse kan få genomslag. Det har stor betydelse att kvinnor innehar politiska positioner och bidrar med politik ur ett kvinnligt perspektiv. Det går inte heller att bortse från att kvinnor och mäns politiska ojämlikhet idag har politiska orsaker eftersom kvinnor historiskt har uteslutits ur politiken. Detta har fortfarande konsekvenser för kvinnors och mäns intresse och kunskap för politik (Burns et al. 2001: 2001: 345, 249, 351ff).

Det faktum att politik är en manligt dominerad sfär har medfört stora konsekvenser för kvinnan då det minskat hennes psykologiska engagemang vilket är en viktig faktor för politiskt deltagande. Det man idag kan se tendenser till är att ju mer det verkar som om politik inte bara är ett område för män, desto mer intresserade och engagerade blir kvinnorna. De största skillnaderna mellan kvinnor och män är alltså mäns högre utbildning, deras högre delaktighet på arbetsmarknaden samt deras olika livserfarenheter. Idag är det dock vanligare för kvinnor att prioritera utbildning och slutföra sina utbildningar, vilket gör att det olika

politiska deltagandet mellan kvinnor och män kanske kommer att förändras. Kvinnors högre utbildning kan alltså få en utjämnande effekt, speciellt med tanke på att de kvinnor som är politiskt aktiva idag är de som i högre grad har barn och jobbar heltid, inte de traditionella hemmafruarna (Burns et al. 2001: 347, 355f, 371f, 374f, 380, 383).

Den *tredje* aspekten som jag avslutar med är familjen som institution. Det faktum att CCT bidraget delas ut till kvinnor gör det viktigt att kort diskutera familjen och hemmets betydelse och dess påverkan på politiskt deltagande. Susan Okin, en rättviseteoretiker har sagt:

”... until women are equal at home, they cannot be equal in the polity”
(Burns et al. 2001: 325).

Hemmet är det mest privata och har under tider inte varit ett accepterat ämne att diskutera eller besluta om inom den politiska sfären eftersom det har ansetts vara för ”privat”. Detta eftersom staten inte skulle blanda sig i familjeangelägenheter just för att de var privata (Burns et al. 2001: 307ff). Traditionellt har mannen mer makt både inom och utanför hemmet vilket belyser vikten av en kort diskussion om hemmets innebörd när det kommer till politiskt deltagande. Uppdelningen av arbete i familjen mellan kvinnor och män är ett viktigt karaktärsdrag för att upprätthålla genusrollerna. Lika rättigheter och en jämlik uppdelning i hemmet kan ge familjen kraft att skapa nya sociala mönster som kan bevaras. (Burns et al. 2001: 187, 309). Då uppdelningen i hemmet gör att kvinnan utför den större delen av hushållsarbetet, har hon mindre möjligheter i form av mindre resurser såsom tid att delta politiskt och vara en full medborgare (Burns et al. 2001: 325). Trots denna uppdelning av hushållsarbete mellan kvinnor och män påverkar kvinnors deltagande på arbetsmarknaden deras politiska deltagande mer. I motsats till vad många tror är kvinnor som jobbar heltid mer aktiva än kvinnor som till viss del eller enbart är hemmafruar. Det kan bero på att de till viss del blir isolerade i hemmet och inte kommer i kontakt med information om politiska diskussioner eller de nätverk som rekryterar eller diskuterar politik. Det kan också bero på att olika kvinnor väljer att utbilda sig och börja jobba medan andra väljer att vara hemma (Burns et al. 2001: 204ff). Kvinnor är alltså olika men antas traditionellt ta större ansvar för hemmet och därmed inte ha den tid som krävs för att ha möjligheten att agera politiskt (Burns et al. 2001: 325). Susan Okin säger också:

”in a just society, the structure and practices of families must give women the same opportunities as men to develop their capacities, to participate in political power and influence social choices, and to be economically secure” (Burns et al. 2001: 325).

Det intressanta är att kvinnor och mäns situation är kontextbundna och varierar mellan kulturella och sociala områden (Burns et al. 2001: 51). Kvinnors kontext kan t.ex. bero på vilken social och ekonomisk klass som de har sitt ursprung i. Det ska också nämnas att en jämställd familj och ett jämlikt hem ökar möjligheterna för kvinnor att engagera sig politiskt. Ett annat intressant resultat är att den som påverkas mest av en jämställd fördelning av hushållssysslorna är mannen, vars politiska aktivitet berörs mer av hur familjelivet ser ut än för kvinnan (Burns et al. 2001: 331ff).

Avslutningsvis kan man inte komma ifrån att det är det politiska deltagandet som skapar mer politiskt deltagande och att allt bygger på att de som bryr sig om politik i högre grad engagerar sig i politik och dessutom involverar andra. Deltagandet fostrar sedan kunskaper som i sin tur kan påverka framtida politiskt deltagande. Som tidigare nämnts är avgörande faktorer för politiskt deltagande att individen har resurser, blir rekryterad och har ett politiskt grundintresse för politik. Finns inte detta saknas viktiga incitament som intresse, driftighet och kunskap om politik. Skillnaderna mellan män och kvinnor i utbildningsnivå och psykologiskt engagemang med avseende på politiskt deltagande kan förklaras av de olika liv som kvinnor och män anses ha. Den viktigaste utgångspunkt är trots de andra faktorerna utbildning eftersom det politiska deltagandet ökar med ökad utbildning. Utbildning påverkar dessutom de andra incitamenten som påverkar politiskt deltagande såsom t.ex. arbetsplats och rekrytering. Förutom dessa grundläggande faktorer som påverkar det politiska deltagandet finns det två faktorer som förklarar en del av skillnaderna mellan män och kvinnor och det är dels att det finns skillnader inte bara mellan kvinnor och män utan också inom de två grupperna och dels att det finns kontextuella skillnader som påverkar kvinnor och mäns möjlighet att delta politiskt vilket gör det svårt att hitta *en* lösning för att minska det olika deltagandet mellan kvinnor och män (Burns et al. 2001: 367ff).

5. MATERIAL OCH METOD

5.1 Material

Det material som studien kommer att baseras på är kvantitativt material från olika källor. Den primära datan kommer från alla Mexikos delstater (31st (exklusive Distrito Federal; då det är huvudstaden och inte ingår i CCT-programmet)). Dessa data bygger på Censusedata som utgår från geografisk lokalisering och inkomstnivå i hushållen. Censusedatan är uppbyggd i två steg först en sortering efter delstat och deras arbetsmarknad och den andra utifrån intervjuer med de olika hushållen i varje distrikt (Adato 2000: 3). Datat är insamlad av Marcia Grimes och Lena Wängnerud på statsvetenskapliga institutionen hösten 2008 och bearbetad i SPSS, Statistical Package for Social Scientists, av mig.

Den oberoende variabeln kommer att jämföras med statistik över den beroende variabeln, organisationer i civilsamhället, relativt till delstatens befolkning, vilket mäts genom organisationer per miljoner invånare. Detta är viktigt eftersom de olika delstaterna är olika stora och har olika befolkningstäthet, vilket kan påverka antalet organisationer i civilsamhället. Den statistiska variabeln som används är det totala antal organisationer i civilsamhället, det totala antalet organisationer i civilsamhället som arbetar med jämställdhetsfrågor samt det totala antalet organisationer som fokuserar på jämställdhetsfrågor och har kvinnliga ledare i varje delstat. Uppgifterna om civilsamhällets organisationer kommer från den mexikanska staten som har startat ett register. Registret är frivilligt och gratis och kräver att organisationerna har stadgar. Den mexikanska regeringens syfte med registret var att öka organisationernas synlighet samt bidra med transparenta mekanismer för ökad motivation. Registret öppnades för registrering år 2004 och har som långsiktigt mål att vara länken från regeringen till organisationerna med information om alla processer som pågår. Detta gör att det kan finnas organisationer i det mexikanska civilsamhället som inte är med i undersökningen, men det är inget vi vet eller kan kontrollera för (Castro 2005. 7(2): 16).

Den statistiska variabeln som jag använder mig av är antal hushåll som får socialbidraget med villkor, CCT, i relation till antalet hushåll i hela delstaten. Måttet är alltså inte antalet fattiga hushåll i delstaten som får CCT-bidraget. Detta gör att det kommer att finnas en kontrollvariabel för fattigdom i alla analyser, för att se så att inte den påverkar sambanden i resultaten. Fattigdomsbegreppet definieras i studien utifrån ett marginaliseringsindex och är ett sammansatt mått av socioekonomiska resurser såsom boende, medelinkomst, utbildning

och tillgång till den urbana moderniseringen, vilket inte finns i de fattiga glesbygdsområdena som ingår i CCT-programmet (Ávila 2008: 11).

Om man inte tar hänsyn till graden av fattigdom kan det uppstå tolkningsproblem i resultaten då även fattigdom påverkar civilsamhället i delstaterna. Detta gör att man inte vet hur starkt civilsamhällets politiska deltagande var från början, något som påverkas av individers deltagande som grundar sig i resurser och psykologisk engagemang. Ett högt antal familjer som ingår i CCT-programmet i en delstat indikerar inte att programmet fungerar bra utan bara att delstaten har stor utbredning av fattigdom. Ett lågt antal familjer i en delstat kan istället indikera att det finns fler behövande familjer i delstaten men att programmet har implementeringsproblem på grund av isolerade byar, eller att det finns andra faktorer som påverkar de fattiga familjerna. Det är också så att fattigdom kan variera över tid, t.ex. med tillgång på jobb under låg- eller högkonjunktur. Samtidigt är det inte något som kommer påverka resultaten i analysen.

5.2 Metod

Studien är en förklarande sådan då syftet är att undersöka om det finns ett positivt kausalt samband mellan den oberoende variabeln socialbidrag, CCT och de beroende variablerna som är det totala antalet organisationer i varje delstats civilsamhälle, antalet organisationer med jämställdhetsfokus, samt antalet organisationer med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare. Studien är även teorikonsumerande då det är det specifika fallet med Oportunidades socialbidrag som är i fokus och att detta sedan kommer att analyseras utifrån teorier om politiskt deltagande (Esaiasson et al. 2007: 42f).

Analysmetoden som används är den statistiska då studien söker orsakssamband i en multivariat analys. Studien är följaktligen kvantitativ då den utgår från ett flertal analysenheter. Den multivariata analysen gör det möjligt att analysera styrkan i sambanden då man kan se med hur stor regelbundenhet som vissa kombinationer av variabelvärden uppträder tillsammans. Ytterligare intressant information som man kan få fram med den multivariat analysen är sambandets effekt, genom förändringen av den oberoende variabeln kan man se hur mycket det beroende variabeln påverkas. Andra analysinstrument ger inte samma signifikans vid ett större antal analysenheter vilket gör dem mindre lämpliga att arbeta med för denna studie. Det aktuella analysinstrumentet är den multivariata regressionsanalysen som kan beskriva den oberoende variabelns effekt på den beroende variabeln, vilket alltså kan

synliggöra CCT-bidragets effekt på organisationerna i civilsamhället (Esaiasson et al. 2007: 107, 425, 431f).

Studien utgår från den statistiska designen med ett totalurval med avgränsningen inom Mexico. Detta gör att samma mönster kan finnas i andra länder som använder programmet, men först måste man kontrollera att programmet är designat på samma sätt och att det inte finns några andra faktorer som skiljer allt för mycket mellan Mexico och de andra länderna som deltar.

6 RESULTATREDOVISNING

6.1 Introduktion

Studiens syfte är att ta reda på om Oportunidades påverkar det politiska deltagandet genom analyser av organisationerna i Mexicos civilsamhälle samt att undersöka om CCT-bidraget även har några effekter på jämställdhet. Som tidigare beskrivits kommer det göras genom statistisk analys för att se om CCT-programmet har någon effekt på organisationerna i civilsamhället.

Jag använder mig som tidigare nämns av regressionsanalys eftersom jag vill undersöka hur den beroende variabel Organisationer i civilsamhället påverkas av de oberoende variabler CCT-bidraget och marginaliseringsindexet från olika år (Edling och Hedström 2003:87). De värden jag mäter analysen med är R^2 -värdet, som talar om hur starkt sambandet är, alltså de oberoende variabelernas effekt på den beroende. Måttet går mellan noll och ett och ju högre värde desto bättre, då det tyder på färre avvikelser mellan det förväntade resultatet och det observerade resultat och ger andelen förklarad varians (Esaiasson et al. 2007: 433). Tabellerna nedan innehåller även regressionskoefficienten, b-värdet, som talar om hur mycket den genomsnittliga förändringen av den beroende variabeln är då den oberoende variabeln förändras med en enhet, när de övriga oberoende variablerna hålls konstanta (Edling och Hedström 2003:97). Den sista variabeln som tabellerna innehåller är signifikansnivån eller p-värdet, som visar hur stor sannolikheten det är att hypotesen antas, trots att det inte finns något samband. Då signifikansnivån är på 5 procent visar det att i bara fem fall av hundra antas hypotesen då p-värdet är mindre eller lika med 0,05 (Esaiasson et al. 2007: 433).

6.2 Sambandet mellan CCT-bidraget och civilsamhället

Den första tabellen nedan visar regressionsanalysen sambanden mellan antalet hushåll som får CCT-bidraget och antalet organisationer relativt till delstatens befolkning. Detta eftersom de olika delstaterna skiljer sig åt i storlek och befolkningstäthet, vilket kan påverka antalet organisationer i civilsamhället. Analysen börjar med tabellen för CCT-bidragen år 2005.

Tabell 1. Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2005) påverkan på organisationer i civilsamhället/invånare

		Mått: 1: CSO 2008/invånarantalet		
Modell:		B	P	R ² -adj
1	Konstanten:	61,114	,157	
	Procent hushåll i Oportunidades 2005	-, 836	,666	
	Marginaliseringsindex 2005	-16,246	,554	
N= 31				-,044

Resultatet är statistiskt signifikant med 95 % ($p < 0.05$)

Tabellens regressionskoefficient visar att CCT-bidragen för år 2005 inte har något förklarande samband med civilsamhällets organisationer, eftersom R²-värdet är negativt och lågt. Det finns inte heller något starkt signifikansvärde, analysen visar alltså att det finns många andra faktorer som har större effekt på civilsamhällets organisationer än CCT-programmet. De negativa siffrorna kan förklaras med att det kan kräva längre tid än tre år för att programmet ska resultera i några förändringar i civilsamhället. Nedan följer en analys av sambandet mellan CCT-bidragen år 2000 och antalet organisationer relativt till delstatens befolkning.

Tabell 2. Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2000) påverkan på organisationer i civilsamhället/invånare

		Mått: 1: CSO 2008/invånarantalet		
Modell:		B	P	R ² -adj
1	Konstanten:	91,150	,000	
	Procent hushåll i Oportunidades 2000	- 1,243	,496	
	Marginaliseringsindex 2000	6,822	,706	
N= 31				-,033

Resultatet är statistiskt signifikant med 95 % ($p < 0.05$)

Inte heller denna tabell visar något positivt R^2 -värde, vilket tyder på att det fortfarande inte har någon effekt trots åtta års tillämpning. Även detta värde är negativt och visar till och med svagare samband än den tidigare tabellen. P-värdet är dock något bättre och visar på färre avvikelser, men visar heller inte på något signifikant resultat. Det fanns en tanke om att deltagande i CCT-programmet på längre sikt skulle ge en effekt på organisationerna i civilsamhället men inte heller denna hypotes verkar stämma. Antagandet om att CCT-programmet skulle påverka organisationer i civilsamhället visade alltså på ett nollsamband.

6.3 Sambandet mellan CCT-bidraget och antalet organisation i civilsamhället med jämställdhetsfokus

I detta avsnitt följer en prövning mellan CCT-bidraget och antalet organisationer i civilsamhället med jämställdhetsfokus. Detta samband kan vara intressant att belysa då det är kvinnorna som är förmånstagarna i programmet. Nedanstående tabell visar bidragets effekter på organisationer med jämställdhetsfokus i civilsamhället för år 2005.

Tabell 3. Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2005) påverkan på organisationer med jämställdhetsfokus i civilsamhället

		Mått:	1: Andel CSO med jämställdhetsfokus 2008	
Modell:		B	P	R ² -adj
1	Konstanten:	36,051	,003	
	Procent hushåll i Oportunidades 2005	-, 354	,482	
	Marginaliseringsindex 2005	11,980	,099	
N= 31				,299

Resultatet är statistiskt signifikant med 95 % ($p < 0.05$)

Då det i tidigare analyser saknades samband kan vi nu se att regressionsanalysens förklaringsfaktor är positivt jämfört med de tidigare undersökningarna. Signifikansvärdet visar på ett bättre samband men det är fortfarande svagt. Analysen tyder på att modellen kan förklara 29 % av sambandet mellan procent hushåll i Oportunidades och antalet organisationer i civilsamhället med jämställdhetsfokus. Regressionskoefficienten visar dock på ett negativt samband vilket tyder på att för varje ökning av procent hushåll som deltar i CCT-programmet minskar antalet organisationerna i civilsamhället med jämställdhetsfokus med 0,35 per miljon invånare.

Analysen görs även år 2000 för att se om tid kan påverka detta samband.

Tabell 4. Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2000) påverkan på organisationer med jämställdhetsfokus i civilsamhället

		Mått: 1: Andel CSO med jämställdhetsfokus 2008		
Modell:		B	P	R ² -adj
1				
	Konstanten:	46,868	,000	
	Procent hushåll i Oportunitades 2000	-1,543	,003	
	Marginaliseringsindex 2000	21,372	,000	
N= 31				,477

Resultatet är statistiskt signifikant med 95 % ($p < 0.05$)

Denna analys visar på ett ännu bättre förklaringsvärde, än det värde som var för år 2005. Resultaten tyder på att modellen kan förklara 48 procent av andelen organisationer med jämställdhetsfokus i civilsamhället i relation till antalet hushåll i delstaten som deltar i CCT-programmet. P-värdet för år 2000 visar att resultaten i denna analys är signifikanta. Återigen minskar antalet med 1,5 organisationer i civilsamhället med jämställdhetsfokus, då antalet hushåll som deltar i CCT-programmet ökar med 1 procent i delstaten, i denna tabell med 1,5. Antagandet om att CCT-programmet skulle påverka organisationer med jämställdhetsfokus i civilsamhället visar alltså på ett negativtsamband.

6.4 Sambandet mellan CCT-bidraget och antalet organisation i civilsamhället med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare

Det sista sambandet som testas är om det mellan CCT-bidraget och antalet organisationer i civilsamhället med jämställdhetsfokus med kvinnliga ledare. Detta bygger vidare på den tidigare frågans resultat då detta kan visa om de kvinnliga förmånstagarna har ökat sitt politiska deltagande. Här är tabellen för år 2005 som visar bidragets effekter på organisationer med jämställdhetsfokus i civilsamhället med kvinnliga ledare.

Tabell 5. Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2005) påverkan på organisationer med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare i civilsamhället

		Mått:	1: Andel CSO med jämställdhetsfokus 2008	
Modell:		B	P	R ² -adj
1				
	Konstanten:	15,320	,010	
	Procent hushåll i Oportunitades 2005	-, 112	,662	
	Marginaliseringsindex 2005	2,709	,455	
N= 31				-, 010

Resultatet är statistiskt signifikant med 95 % ($p < 0.05$)

Tabellen visar ingen stark effekt mellan CCT-programmet och kvinnliga ledare i civilsamhällets organisationer, i detta fall är inte heller värdena statistiskt signifikanta. Detta kan bero på året som analyserats så innan ytterligare kommentarer följer resultatet för år 2000.

Tabell 6. Multivariat samband mellan CCT-bidraget och fattigdomens (2000) påverkan på organisationer med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare i civilsamhället

		Mått:	1: Andel CSO med jämställdhetsfokus 2008	
Modell:		B	P	R ² -adj
1				
	Konstanten:	21,243	,000	
	Procent hushåll i Oportunitades 2000	-, 697	,008	
	Marginaliseringsindex 2000	7,646	,004	
N= 31				, 213

Resultatet är statistiskt signifikant med 95 % ($p < 0.05$)

Denna regressionsanalys visar ett positivt men svagt värde av modellens förklaringsmöjligheter. Resultatens är inte statistiskt signifikanta, men är betydligt starkare än de varit i de flesta av de tidigare gjorda analyserna. Modellen kan förklara sambandet mellan CCT-bidraget och kvinnliga ledare i organisationer med jämställdhetsfokus med 21 procent. Regressionskoefficienten visar att för varje procent ökning av deltagande i CCT-programmet minskar antalet organisationer i civilsamhället med 0,7 stycken per miljon invånare i den delstat det gäller.

I detta fall kan man dra slutsatsen att den tid man deltagit i programmet har effekt på förmånstagarnas engagemang i civilsamhället, dock negativ effekt.

7. ANALYS

Min frågeställning var följande:

- Hur påverkar det mexikanska projektet Oportunidades civilsamhället i Mexico?

Efter att ha gått igenom resultaten kan man se att det i tabellerna finns både positiva och negativa resultat, men framförallt negativa samband. Sambandet mellan CCT-programmet och Mexicos civilsamhälle är alltså olika beroende på vilket samband man mäter, men framförallt på vilket år man undersöker.

Den första frågan som undersöktes var om det finns något *samband mellan CCT-programmet och organisationerna i civilsamhället*. Resultaten visade på negativa och icke signifikanta samband vilket betyder att CCT-programmet inte har någon övergripande effekt på organisationerna i civilsamhället. Detta kan dels bero på antalet år som delstaten varit aktiv i CCT-programmet och det kan dels bero på att det finns andra variabler som i större grad påverkar det politiska deltagande i civilsamhället. De analyser som gjorts var från år 2005 och år 2000, vilket innebär att tre eller åtta års deltagande i CCT-programmet inte ger några positiva effekter på organisationerna i civilsamhället. De effekter som analysen visade var att CCT-programmet snarare har negativa effekter på organisationerna i civilsamhället. Det kan helt enkelt vara så att det behövs längre tid för att CCTs förmånstagare ska ha möjlighet att delta politiskt i civilsamhället. De tillhör trots allt de fattigaste av de fattiga vilket gör att det dröjer innan man har stabiliserat sin situation tillräckligt för att engagera sig i civilsamhället och delta i en politisk eller opolitisk organisation. Detta kan vara en förklaring till varför CCT-programmet har en negativ effekt på civilsamhället. Eftersom deltagarna till en början inte har möjlighet att lägga några av sina resurser på sådant som förbättrar deras levnadsstandard och kanske till och med förvärrar deras liv genom ökad arbetsbörda. Det kan alltså vara rena överlevnadsmekanismer som gör att andra faktorer påverkar civilsamhället mer än CCT-programmet.

Den andra frågan som undersöktes var *sambandet mellan CCT-programmet och antalet organisationer i civilsamhället med jämställdhetsfokus*. Denna fråga undersöktes med tanke på att bidraget delas ut till kvinnorna i familjen i första hand, och därför även påverkar familjens relationer och skillnader mellan kvinnor och män. Båda dessa analyser visar på svagt negativa samband men båda dessa modellens förklaringsvärden är starka med sina 30 och 48 procent. Det tyder på att CCT-programmet istället för det antagna positiva sambandet

har ett negativt samband i fråga om effekter på politiskt deltagande i organisationer i civilsamhället. I fråga om tid visar resultaten även att desto längre deltagande i CCT-programmet desto starkare förklaringsvärde om de negativa effekterna programmet har på organisationer i civilsamhället med jämställdhetsfokus.

Det sista och slutliga sambandet som analyserade var av *sambandet mellan CCT-bidraget och antalet organisation i civilsamhället med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare*. Denna fråga är en fördjupning av den tidigare frågan som analyserades eftersom bidraget går till kvinnor. Frågan var om man kan se någon effekt av att CCT-programmet och om kvinnornas politiska deltagande ökat i civilsamhället. Dessa resultat var något tvetydiga beroende på vilket år som analyserades. Ju längre delstaten deltagit i programmet desto starkare förklaringsvärde har CCT-programmet effekter på civilsamhällets organisationer med jämställdhetsfokus och kvinnliga ledare. Detta gör att man kan dra slutsatsen om att CCT-programmet har effekt på kvinnors politiska deltagande eftersom det med tiden ger negativ effekt på det kvinnliga ledarskapet i jämställdhetsorganisationerna.

Svaret på frågeställningen är att CCT-programmet har negativa effekter på det politiska deltagandet i Mexicos civilsamhälle. Avgörande för sambandens resultat har tiden för deltagande i CCT-programmet varit eftersom resultaten för analyserna från år 2000 var konstant starkare än de för år 2005. Det är alltså den viktigaste aspekten för att mäta CCT-programmets effekter. Det mest intressanta med resultaten är att sambandet mellan CCT-programmet och antalet organisationer med jämställdhetsfokus i civilsamhället är negativt men har ett starkt förklaringsvärde vilket tyder på att sambandet som undersöks visar på ett samband som är av betydelse trots att det är negativt. Ju längre tid och ju högre antal deltagare i CCT-programmet i delstaten desto mer kan modellen förklara de negativa sambanden.

8. AVSLUTANDE DISKUSSION

8.1 Avslutande diskussion

Avslutningsvis visar analysen på ett negativt samband i frågan om hur Oportunidades påverkat civilsamhället och det politiska deltagandet. Uppsatsens antagande var att det skulle finnas ett positivt linjärt samband mellan CCT-programmet och dess effekter på politiskt deltagande i organisationerna i civilsamhället, istället visade analysen på ett negativt samband. Oportunidades påverkar alltså det politiska deltagandet på ett negativt sätt vilket motsäger uppsatsens tidigare antagande om att programmet skulle kunna påverka

civilsamhället och därmed stärka demokratin men istället visade resultaten inte några sådana samband.

Den viktigaste faktorn för positiva resultat i undersökningarna av programmets effekter på civilsamhället visade sig vara den tid som man deltagit i CCT-programmet. Det tyder på att den avgörande faktorn för de deltagande familjerna i CCT-programmet och kopplingen till politiskt deltagande är tid. Eftersom familjerna som deltar tillhör de fattigaste av de fattiga saknar de resurser vilket är en av de viktigaste förutsättningarna för att delta politiskt vilket man kan se i Burns et al. teorin om politiskt deltagande. Bidraget som i uppsatsen antogs skulle ge kvinnorna och deras familjer en möjlighet att delta politiskt i civilsamhället hade inte den förväntade effekten under de år som analyserades och jämfördes. Detta utesluter inte att de kan ha det på längre sikt då deltagarna kan ha etablerat en trygghet genom CCT-programmet som sen dessutom kan agera som rekryteringslänk till civilsamhället, men detta finns det inga garantier för. Då familjerna genom CCT-bidraget får ökade resurser och en rekryteringslänk saknas bara ett grundintresse för politik för att det teoretiska sambandet ska stämma.

Då det för kvinnor och män är utbildning och psykologiska incitament som idag är mest olika och dessutom mest avgörande för det politiskt engagemang är CCT-programmets design viktig eftersom bidraget går till kvinnor. Antagandet var att bidraget skulle göra att kvinnorna fick ökade resurser och möjlighet att påverka inte bara familjerelationerna utan också att delta politiskt eller opolitiskt i civilsamhället, eventuellt genom CCT-programmets nätverk. Detta leder alltså till att kvinnors framtida politiska engagemang borde öka då det finns starka samband mellan utbildning och politiskt deltagande, och då främst i jämställdhetsfrågor. Detta förklaras av Burns et al. i teorin då jämställdhet är ett av de viktigaste områdena som kvinnor är intresserade av, vilket kan sammanfattas med att CCT-programmet borde bidra med ökad jämställdhet på lång sikt men inte heller är detta är något som säkert kommer att bekräftas i verkligheten. Kvinnor som har lågt psykologiskt engagemang och som genom CCT-programmet antogs öka sitt politiska deltagande med ökade resurser visade sig vara fel då tabellerna istället visade att sambandet mellan CCT-programmets effekter på jämställdhetsorganisationer var konstant negativt. Detta kan ha sin förklaring i att kvinnorna istället för minskad arbetsbörda får ökad arbetsbörda genom sitt deltagande i programmet, t.ex. på grund av den korrupta administrationen, vilket Valencia Lomelí tog upp som ett av problem som finns med och i programmets design.

I undersökningen om kvinnliga ledare i organisationerna med jämställdhetsfokus är resultaten konstant negativa och visar antingen eller en neutral eller svagt positiv förklaringsfaktor. Detta är något som stärker de resonemang som Valencia Lomelí tar upp i sin översiktartikel om större belastning på kvinnorna och om den korrumpierade programadministrationen.

CCT-programmet har pågått i Mexico i drygt tio år som ett socialbidrag med villkor om att barnen ska gå i skolan och genomgå hälsoundersökningar. Programmets positiva utvärderingar har gjort att programmet spridit sig i hela Latin Amerika trots att forskarna är oeniga om hur fruktsamt projektet är. Det enda de är eniga om egentligen är att fattigdomens omfattning minskar för de hushåll som deltar eftersom deras levnadsstandard stiger något men att fattigdomen ändå inte minskar sin utbredning. CCT-programmets investeringar i humankapital kan trots allt inte bidra med några garantier om att bryta fattigdomsspiralen men har i vilket fall bidragit med ökad hälsa och skolgång och därmed också en minskning i barnarbete.

De slutsatser som denna studie har kommit fram till är helt beroende av den metod och det material som använts. Resultaten hade kanske blivit annorlunda om det var andra år än de valda som undersöktes och analyserats statistisk eller om studiens syfte var att undersöka andra effekter av välfärdsprogrammet än de som påverkar politiskt deltagande. Materialet som använts hade kunna varit något mer internationellt i sin problematisering vilket kunnat bidra med ytterligare slutsatser som denna studie kan ha missat. Det kan också ha funnits luckor i den data som använts över organisationerna i civilsamhället då den baserades på frivillig registrering och därmed inte helt säker.

De resultat som denna studie har bidragit med kan ge en inblick i de konsekvenser fattigdom har på politiskt deltagande och hur ett välfärdsprogram kan påverka detta genom sin design. Detta eftersom CCT-programmets design får konsekvenser i familjen på kort sikt då det är kvinnan som är förmånstagare vilket påverkar familjen som institution såväl som samhället. På lång sikt får programmets design följder på utbildningsnivån för både kvinnor och män då den ökar vilket dessutom är en av de faktorer som skapar incitament för att engagera sig politiskt och samhället kan bli mer jämställt mellan kvinnor och män, vilket dessutom ökar möjligheterna att stärka demokratin.

8.1 Vidare forskning

Förslag på vidare forskning om CCT-programmen är att fokusera på korruptionen i CCT-programmen. Detta då korruptionen är ett allvarligt problem i t.ex. Mexiko och man vid flera tillfällen har försökt bygga bort korruptionen i Oportunidades administration, men ändå inte lyckats. Det vore också intressant att undersöka kvinnornas egentliga uppfattning om sitt empowerment innan och efter dem blev förmånstagare i CCT-programmet för att undersöka programmets egentliga påverkan på kvinnors situation. Det skulle också vara intressant att göra en jämförande studie mellan dessa nationella välfärdsprogram och de internationella biståndsprojekt som har som syfte att bekämpa fattigdomen för att se vilka som har bäst effekt och vilka skillnader det är mellan deras resultat. Det skulle också vara intressant att mäta effekter i civilsamhället i de andra länderna i Latin Amerika. Vidare skulle man också kunna göra mer detaljerade studier på plats genom intervjuer med de som deltar i programmen och får CCT-bidraget om programmets för- och nackdelar.

9. KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING

9.1 Tryckta källor

Burns Nancy, Lehman Schlozman, Kay och Verba, Sidney. (2001) *The PRIVATE ROOTS of PUBLIC ACTION – Gender, Equality, and Political Participation*: Harvard Collage, USA

Edling, Christofer och Hedström, Peter (2003) *Kvantitativa metoder – grundläggande analysmetoder för samhälls och beteendevetare*: Studentlitteratur, Lund

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik och Wängnerud, Lena. (2007) *Metodpraktikan - Konsten att studera samhälle, individ och marknad*: Nordstedts Juridik AB, Stockholm

Fox, Jonathan (1994) “The Difficult Transition from Clientism to Citizenship – Lessons from Mexico.” i Douglas A. Chalmers et al. (eds.), *The New Politics of Inequality in Latin America: Rethinking Participation and Representation*. New York: Oxford Press

9.2 Publicerade källor

Adato, Michelle (2000) “El impacto de Progresas sobre las relaciones sociales en comunidad.” International Food Policy Research Institute (IFPRI) Washington D.C.

URL: http://www.ifpri.org/themes/progresas/pdf/Adato_comunidad.pdf (Datum 2008-12-08)

Ávila, José Luis, Fuentes, Carlos och Tuirán, Rodolfo . (2008) ”Consejo Nacional de Población”.

URL: <http://www.conapo.gob.mx/publicaciones/indices/pdfs/001.pdf> (Datum 2008-12-31)

Castro, Consuelo (2005) “Federal Law for the Promotion of Civil Society Organizations in Mexico.” *International Journal of Not-for-profit Law* 7 (2): 15-16

Mac Pherson, Eleanor (2008) “Invisible Agents: Women in Service Delivery Reforms.” *IDS Bulletin* 38 (2) 6:64-72

Valencia Lomelí, Enrique (2008) “Conditional Cash Transfer as Social Policy in Latin America: An Assessment of their Contributions and Limitations.” *Annual Review of Sociology* 34: 475-499